

Huvudman

Kristinehamns kommun
kommunen@kristinehamn.se

Beslut

Datum 2026-10-05

Dnr SI 2026:6840

Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Södermalmsskolan 4–6 i Kristinehamns kommun.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristinehamns kommun att senast **den 15 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kristinehamns kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kristinehamns kommun ska vidta följande åtgärder

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 5 november 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav gällande anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en sådan anmälan ska göras och att det för varje anmälan kommer att genomföras en utredning om särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligen när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § och 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 5 oktober 2026 till och med den 8 januari 2027 och vilket datum anmälan gjorts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
3. Rektorn ska för varje anmälan som inkommer, eller som redan tidigare har inkommit men där utredning inte har påbörjats, se till

att respektive elevs behov av särskilt stöd utreds. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive anmäld elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Kristinehamns kommun en anmärkning avseende brist rörande frånvaroutredning. Kristinehamns kommun ska senast den **15 januari 2027** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:6840) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2026 utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av Södermalmsskolan 4–6 i Kristinehamns kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Södermalmsskolan 4–6 följer gällande bestämmelser om frånvaroutredning, anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 2 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat frånvarostatistik, skriftliga rutiner för arbete med utredning av frånvaro och skriftliga individuella utvecklingsplaner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra

författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att när lärare har prövat extra anpassningar, och trots det befarar att eleverna inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, gör de en anmälan till elevhälsoteamet där även rektorn ingår. Anmälan görs genom att läraren fyller i uppgifter i ett bokningsschema för ett öppet elevhälsoteamsmöte och läraren ska även medverka vid det inbokade mötet. Enligt elevhälsan och rektorn ska lärarna som en del av anmälan, utöver att fylla i bokningsschemat, även skicka ett mejl till rektorn om vilken elev det gäller och vad eleven har svårigheter med.

Av intervju med lärare som undervisar i ämnet idrott och hälsa framgår att de inte gör någon anmälan till elevhälsan när de befarar att elever, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas när det gäller simförmåga. Enligt lärarna känner elevhälsan och rektorn till betygen som sätts i ämnet, men lärarna vet inte vad elevhälsan kan hjälpa till med gällande simningen och därför görs ingen anmälan för utredning om särskilt stöd. Enligt lärarna har skolan inte tillräckligt med personal för att gå till simhallen vid ytterligare tillfällen än de som redan är planerade. Av intervju med rektorn framgår att rektorn är medveten om att lärarna inte anmäler elever för utredning om särskilt stöd om det enbart gäller simningen som eleven inte når kunskapskraven i. Enligt rektorn har skolan arbetat utifrån det kompensatoriska uppdraget genom att en lärare har tagit med sig elever som behöver extra träning i simning vid ytterligare tillfällen till simhallen för att dessa elever ska öka sina chanser att klara betygskriterierna som hör till simning.

Skolinspektionen har vidare tagit del av skolenhetens betygssammanställning från vårterminen 2026 samt omdömen i individuella utvecklingsplaner för elever som läsåret 26/27 går i årskurs 5 och 6 avseende ämnena idrott och hälsa, matematik, svenska och svenska som andraspråk. Skolinspektionen har även tagit del av en sammanställning från rektorn över vilka elever på skolan som har anmälts vara i behov av utredning om särskilt stöd. Baserat på dessa dokument har Skolinspektionen identifierat flera elever som fått betyget F eller som

bedömts ha otillräckliga kunskaper i ett eller flera ämnen enligt respektive elevs individuella utvecklingsplan men som inte har anmälts till rektorn.

Av intervju med lärare framgår att flera elever som fått betyget F eller som inte når godkänd nivå avseende måluppfyllelse i ett eller flera ämnen inte har anmälts till rektor trots att lärare har befarat eller befarar att eleven trots extra anpassningar inte kommer uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Utredning om särskilt stöd

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärarnas anmälningar till elevhälsan inte alltid leder till en utredning om särskilt stöd. Vid det öppna elevhälsoteamsmötet som följer efter en anmälan skapar rektorn ett elevärende med tillhörande protokoll och diskussioner förs om vad anmälan ska resultera i. En anmälan kan resultera i att läraren som anmält får återkoppling på de insatser som läraren har gjort inom ordinarie undervisning och uppmaning om att justera eller testa ytterligare extra anpassningar. En anmälan kan även leda till att någon i elevhälsan kommer till klassen för observation. I intervju uppger rektorn att det är rektorns beslut att avgöra om en utredning om en elevs behov av särskilt stöd ska genomföras eller inte efter att en elev har anmälts.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att en anmälan i vissa fall leder till att en utredning om särskilt stöd inleds och någon ur elevhälsan utses då som ansvarig att genomföra utredningen. En utredning om särskilt stöd inleds även när elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, det vill säga sådana situationer där en elev kan behöva särskilt stöd även om det just för tillfället inte finns anledning att befara att eleven inte ska nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår vidare att det finns elever som lärare är av uppfattningen att de har anmält men som rektorn uppger att inte är anmälda. I intervju med elevhälsan uppges att eleverna är anmälda men att det inte har resulterat i några utredningar om särskilt stöd utan att ytterligare extra anpassningar eller insatser på klassnivå har satts in. Därtill finns elevexempel där både elevhälsan och rektorn bekräftar att eleven är anmäld och har diskuterats på ett öppet elevhälsoteammöte utan att en utredning om särskilt stöd har inletts även om andra åtgärder har vidtagits. Vad som sker efter att en elev tas upp vid öppet elevhälsoteammöte beror enligt rektorn på vilken rubrik som har satts på elevärendet i skolans digitala system.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att

personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. En anmälan utlöser en utredningsskyldighet. (Prop. 2009/10:165 s. 664)

Skolinspektionens bedömning

Anmälan till rektorn

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller att anmäla när det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Utredningen visar att lärare inte alltid anmäler till rektorn när de bedömt att extra anpassningar inte är tillräckliga. Det gäller även elever som lärare i ämnet idrott och hälsa befarar inte kommer uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar.

Skolinspektionen bedömer även att anmälningsförfarandet är otydligt. Detta eftersom utredningen visar att det finns olika uppfattningar hur en anmälan ska göras då elevhälsan och rektorn, till skillnad från lärare, anför att lärare utöver att fylla i uppgifter i ett bokningsschema och medverka vid ett möte med elevhälsoteamet, även ska skicka ett mejl till rektorn om vilken elev det gäller och vad eleven har svårigheter med. Att anmälningsförfarandet är otydligt får även stöd i att det i utredningen har

framkommit elevexempel där lärarna är av uppfattningen att de har anmält eleven men rektorn och elevhälsan uppger att eleven inte är anmäld.

Utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visar att det inte alltid görs en utredning av en elevs behov av särskilt stöd efter att lärare anmält att de befärar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Detta är en brist. Enligt skollagen ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds för varje elev som rektorn mottar en anmälan om; det är inte valfritt att starta en sådan utredning. Om en elevs behov inte utreds, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till. Det gäller även ämnet idrott och hälsa beträffande elever som är i behov av särskilt stöd i form av exempelvis extra simundervisning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Kristinehamns kommuns verksamhet vid Södermalmsskolan 4–6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Kristinehamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Frånvaroutredning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att som ett led i skolenhetens arbetsgång vid problematisk skolfrånvaro ska elever som har under 90 procents närvaro följas upp. Uppföljning görs även avseende elever som har en högre närvaro än så, exempelvis om personalen har uppmärksammat att det finns en oro hos eleven att komma till skolan eller att eleven har osammanhängande frånvaro där personalen inte känner till orsaken till frånvaron. Elevers frånvaro kartläggs med stöd av närvarostatistik varje månad. Därtill får mentorerna, två gånger per termin, elevernas närvarostatistik utskrivet från elevhälsan och får i uppdrag av rektorn att granska sina mentorselevers frånvaro.

Av skolenhetens skriftliga rutin för arbete med utredning av frånvaro framgår att när mentorn följt upp en elevs frånvaro ska mentorn göra en bedömning om frånvaron är behövlig att utreda eller inte. Om mentorn bedömer att frånvaron behöver utredas är det första steget i utredningen att genomföra ett omtankessamtal. Vid omtankessamtalet ställer mentorn ett antal förbestämda frågor till eleven och dokumenterar svaren i skolans digitala system. Efter genomfört omtankessamtal ska mentorn göra en bedömning om ytterligare utredning av frånvaron behöver göras och i så fall boka in sig på ett möte med elevhälsan där beslut fattas om frånvaroutredning ska inledas eller inte. I de fall en frånvaroutredning inleds anmäler rektorn det till huvudmannen. Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att när en frånvaroutredning har inletts är elevhälsan ansvarig för utredningen och samråder med lärare, eleven och elevens vårdnadshavare.

Av intervju med rektorn framgår att från och med höstterminen 2025 och framåt har frånvaroutredning inletts för en elev på skolenheten. Däremot har skolan genomfört flera omtankessamtal, vilket rektorn anser utgör en enkel frånvaroutredning.

Skolinspektionen har tagit del av elevers frånvarostatistik för höstterminen 2025, vårterminen 2026 samt höstterminen 2026 fram till och med den 1 september 2026. Vid intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn tar Skolinspektionens utredare upp sex elevexempel baserat på frånvarostatistiken. Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att beträffande tre av eleverna är bedömningen att frånvaroutredning är obehövlig. Beträffande en elev uppger de intervjuade att en frånvaroutredning eventuellt kommer att vara behövlig framöver. Beträffande de resterande två elevexemplen uppger de intervjuade att de eleverna har en längre eller upprepad frånvaro, att någon frånvaroutredning inte har startats, att elevernas frånvaro behöver utredas och att sådan utredning inte är obehövlig. Rektorn uppger i intervju att beträffande den ena eleven har elevens mentor inte följt skolans rutiner gällande frånvaro. Beträffande den andra eleven framgår av intervjuer med lärare att eleven har haft upprepad eller längre frånvaro under flera läsår och att mentorn har genomfört omtankessamtal men att ingen frånvaroutredning har gjorts. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att elevhälsan och rektorn har varit medveten om elevens upprepade eller längre frånvaro och har haft eleven uppe för diskussion i elevhälsoteamet men att en frånvaroutredning trots det inte har inletts. Det framgår vidare att andra insatser har gjorts i form av kontakt med socialtjänst men det har inte varit inom ramen för en frånvaroutredning. Rektorn anser att en frånvaroutredning är behövlig för eleven och har för avsikt att inleda en sådan inom en snar framtid.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till. Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras. (prop. 2017/18:182, s. 56–62)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elever med upprepad eller längre frånvaro. Det finns i vart fall två elever som enligt personalen på skolan har en upprepad eller längre frånvaro men för vilka rektorn inte har sett till det startats frånvaroutredningar trots att det inte är obehövligt.

Rektorn har ett uttryckligt ansvar enligt skollagen för arbetet med elevers frånvaro. Det är rektorn som ska se till att frånvaroutredningar startas för elever med upprepad eller längre frånvaro och att underrätta huvudmannen när en frånvaroutredning inletts. Att tidigt upptäcka och ta en elevs frånvaro på allvar, ta reda på orsakerna bakom frånvaron och sätta in adekvata åtgärder är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Kristinehamns kommuns verksamhet vid

Södermalmsskolan 4–6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaroutredningar. Utredningen visar att bristen endast berör ett fåtal elever och att för en av eleverna har rektorn sett till att vidta vissa åtgärder även om det inte har skett inom ramen för en frånvaroutredning. Rektorn har även anfört att en frånvaroutredning kommer att inledas för den eleven inom en snar framtid. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Kristinehamns kommun en anmärkning.

 Caroline Göth

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Göth

 Julia Eklund

Föredragande
Signerat av: Julia Eklund